

Cirkulärnr: 1996:122
Diariernr: 1996/2259
P-cirknr: 1996-2:35
Nyckelord: Arbetsmarknadspolitik, Arbetslöshetsersättning
Handläggare: Lars-Gösta Andréen
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 1996-08-28
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Ansvariga för arbetsmarknads-
politiska åtgärder
Rubrik: Ändrade bestämmelser för rätt till ersättning vid
arbetslöshet fr.o.m. den 1 januari 1997
Bilagor: SFS 1996:871 och 872

Personalpolitik: 1996-2:35

Nyckelord: Arbetsmarknads-
politik, Arbetslöshetsersättning

Förhandlingssektionen
Lars-Gösta Andréen

1996-08-28

Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Ansvariga för arbetsmarknads-
politiska åtgärder

Ändrade bestämmelser för rätt till ersättning vid arbetslöshet fr.o.m. den 1 januari 1997

Allmänt

Riksdagen har beslutat att ändrade bestämmelser för rätt till ersättning vid arbetslöshet skall gälla fr.o.m. den 1 januari 1997.

Genom de ändrade bestämmelserna införs i systemen för arbetslöshetsförsäkringen (ALF) och det kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS):

- a) ett *skärpt arbetsvillkor*,
- b) ett *längre karensvillkor*,
- c) en *bortre gräns*, och
- d) en *ändrad dagpenningberäkning*, (endast ALF).

Beslutet innebär ändringar i lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd.

Lagändringarna bilägges detta cirkulär genom de i Svensk författningssamling (SFS) publicerade författningarna SFS 1996:871 och 872.

För de ändrade bestämmelserna i ALF/KAS som träder i kraft den 1 januari 1997 redogörs nedan.

Ett skärpt arbetsvillkor

Rätten till ersättning vid arbetslöshet under en *första* ersättningsperiod skall bygga på en fast förankring på arbetsmarknaden. Därför skärps arbetsvillkoret i såväl ALF som KAS till följande.

6 § första stycket ALF/KAS

För att få rätt till arbetslöshetsersättning under en första ersättningsperiod skall den sökande under de tolv månader (*ramtid*) som omedelbart har föregått anmälan som arbetslös hos arbetsförmedlingen ha utfört reguljärt förvärvsarbete under minst 80 timmar per månad i minst nio månader vad gäller ALF och sex månader vad gäller KAS (*arbetsvillkor*).

Det innebär en skärpning för dem som har tillfälliga arbeten, säsongarbeten eller arbeten med ringa arbetstid.

6 § andra stycket ALF/KAS

Vissa arbeten med statligt stöd får inte räknas till godo som reguljära förvärvsarbeten. Det gäller anställning i beredskapsarbete, med rekryteringsstöd (ändring mot nuvarande bestämmelser) och egen näringsverksamhet med starta-eget-bidrag.

I likhet med vad som gäller för närvarande skall anställningar för arbetshandikappade som subventioneras genom lönebidrag, bidrag till skyddat arbete hos offentliga arbetsgivare (OSA) och hos Samhall AB grunda ersättningsrätt för en första period med arbetslöshetsersättning.

7 § ALF/KAS

Den som har fått en ersättningsperiod och som när denna upphör inte uppfyller arbetsvillkoret genom enbart reguljärt förvärvsarbete, kan ändå kvalificera sig för en *ny* ersättningsperiod. Det sker genom att delta i och fullfölja arbetsmarknadspolitiska åtgärder m.m. Dessa skall ha bedrivits på minst halvtid (minst 80 timmar per månad) under minst sex månader inom en ramtid av tolv månader omedelbart före det att den tidigare ersättningsperioden gick till ända. Viss annan tid får, precis som nu, då också tillgodoräknas som med arbete jämfäst tid för att uppfylla arbetsvillkoret.

Nytt är att utbildning av annat slag än arbetsmarknadsutbildning med en studiefinansiering som motsvarar arbetslöshetsersättningen också skall återkvalificera till arbetslöshetsersättning. Den som avvisar erbjudande om sådan utbildning eller avbryter utbildningen utan giltig anledning skall avstängas från rätt till arbetslöshetsersättning.

Beträffande *avstängningsreglerna*; se 29, 30 och 34 §§ ALF och 26, 27 och 29 §§ KAS.

8 § ALF/KAS

När arbetsvillkoret skall fastställas görs en bedömning av den sökandes arbetsförhållanden under ramtiden — dvs. de tolv månader som närmast

föregått anmälan som arbetslös hos arbetsförmedlingen. Denna tolv månaders-period kan utökas om den arbetssökande under ramtiden varit förhindrad att arbeta på grund av vissa i ALF/KAS angivna skäl. Sådan tid som inte skall beaktas kallas *överbrygningsbar tid* och bestämmelserna om den återfinns i 8 § ALF/KAS.

Nytt är här att vid bestämmandet av ramtiden skall inte räknas tid då den arbetssökande varit förhindrad att arbeta på grund av heltidsutbildning som har avslutats efter fyllda 25 år eller som har föregåtts av sammanhängande förvärvsarbete på heltid i minst fem månader, i den mån sådan tid inte enligt 7 § ALF/KAS kvalificerar för en ny ersättningsperiod.

Ett längre karensvillkor

13 § ALF/KAS

Antalet karensdagar i ALF och KAS ökas från fem till sex — dvs. dagpenning får inte lämnas förrän den arbetslöse under en sammanhängande tid av tolv månader varit arbetslös sex dagar (*karensvillkor*).

En bortre gräns

I fråga om hur många ersättningsperioder man skall kunna få samt vad gäller ersättningsperiodernas liksom den totala ersättningstidens längd innebär ändringen följande.

14 § första stycket ALF/KAS

Arbetslöshetsersättning som grundar sig på ett arbetsvillkor som har uppfyllts genom endast reguljärt förvärvsarbete lämnas under längst tre år (*ersättningstid*) fr.o.m. den första karensdagen i den första ersättningsperioden.

Om den sökande under ersättningstiden har utfört reguljärt förvärvsarbete eller har deltagit i reguljär utbildning — dvs. utbildning som inte är arbetsmarknadsutbildning — förlängs emellertid arbetstiden i motsvarande mån, dock längst så att den omfattar totalt fyra år.

14 § andra stycket ALF/KAS

Den totala ersättningstiden delas upp i perioder på längst 300 dagar (*ersättningsperioder*). Även tid under vilken den arbetssökande deltar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd räknas in i ersättningsperioden. Detsamma gäller om den arbetssökande deltagit i en utbildning av annat slag än arbetsmarknadsutbildning med en studiefinansiering som motsvarar arbetslöshetsersättningen.

För den som den 1 januari 1997 har en löpande ersättningsperiod gäller en särskild övergångsbestämmelse som återfinns sist i de till cirkuläret bifogade författningarna.

15 § ALF/KAS

Om arbetslöshet upphör innan ersättningsperioden gått till ända, har den försäkrade/stödtagaren rätt till ersättning under återstående antal dagar av perioden vi ny arbetslöshet, även om arbets- och karensvillkoren då inte uppfylls, förutsatt att dagarna ligger inom den maximala ersättningstiden. Detta gäller dock inte om en sammanhängande tid av 12 månader, —i vilken inte räknas in överhoppningsbar tid enligt 8 § ALF/KAS — har förflutit sedan den försäkrade/stödtagaren senast fick ersättning.

Har ersättningsperioden gått till ända men har den försäkrade/stödtagaren under perioden på nytt uppfyllt arbetsvillkoret enligt 7 § ALF/KAS, lämnas ersättning under ytterligare en ersättningsperiod. Då skall dock karensvillkoret på nytt uppfyllas. En ny ersättningsperiod räknas tidigast från det att den föregående ersättningsperioden gick till ända eller på annat sätt upphörde.

En ändrad dagpenningberäkning

Avgörande för vilken ersättning som lämnas till sökanden är dels omfattningen av det arbete (*normalarbetstiden*), dels nivån på den inkomst (*normalinkomsten*), som den arbetslöse har haft före arbetslösheten.

Den nuvarande ordningen, som innebär att såväl normalarbetstiden som normalinkomsten kan grunda sig på förhållanden som ligger relativt långt tillbaka i tiden, återspeglar inte sökandens verkliga anknytning till arbetsmarknaden. Det bör finnas en mer omedelbar koppling mellan sökandens förvärvsinkomst under den närmaste tiden före anmälan som arbetslös hos arbetsförmedlingen och ersättningens storlek, varför bestämmelserna ändrats enligt följande.

20 § tredje stycket ALF

Dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen skall beräknas på genomsnittet av arbetstiden och inkomsten under de tolv månaderna närmast före arbetslösheten. Dessa tolv månader utgör en ramtid som kan förlängas bakåt i tiden vid styrkt sjukdom och vård av eget barn eller adoptivbarn som inte fyllt två år. När ersättningsnivån skall fastställas bortses från sådan tid som alltså blir överhoppningsbar.

Vid beräkningen av dagpenningnivån minskas normalarbetstiden om den arbetslöse sänkt sitt arbetsutbud. Normalarbetstiden och normalinkomsten ökas å andra sidan om sökande har utfört reguljärt förvärvsarbete sammanhängande i minst sex månader under ersättningstiden.

Bakgrund

Bakgrunden till de ändrade bestämmelserna i ALF och KAS framgår av regeringens sysselsättningsproposition (prop. 1995/96:222, kap. 8; En försäkring för omställning vid arbetslöshet) samt finansutskottets betänkande 1995/96:FiU15.

Frågor

Frågor om ALF och KAS besvaras av Lars-Gösta Andréén och Ove Svedman.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Lars-Gösta Andréén

Bilagor

SFS 1996:871 och 872